

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **M. M.**, zast. JUDr. Jaroslavem Barákem, advokátem, se sídlem Kounicova 10, Brno, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 11. 12. 2007, č. j. 41 Cad 136/2007 – 14,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou dne 7. 1. 2008 se žalobkyně (dále „stěžovatelka“) domáhala zrušení výše citovaného usnesení Krajského soudu v Brně, jímž bylo pro opožděnost odmítnuto stěžovatelčino podání ze dne 19. 9. 2007, o němž uvedený soud usoudil, že směřuje proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 4. 2002, č. X, o přiznání starobního důchodu podle ustanovení § 31 zákona č. 155/1995 Sb., v platném znění.

Nejvyšší správní soud na tomto místě pokládá za potřebné pro větší přehlednost předeslat, že shora citovaným rozhodnutím žalované ze dne 5. 4. 2002 byl stěžovatelce přiznán od 11. 11. 2001 starobní důchod podle ustanovení § 31 zákona č. 155/1995 Sb., a to ve výši 5137 Kč měsíčně. Podle vyjádření žalované, které je součástí odůvodnění rozhodnutí, výplata starobního důchodu stěžovatelce nenáležela, neboť dle sdělení Okresní správy sociálního zabezpečení v Třebíči ze dne 21. 2. 2002 žádala pouze o stanovení výše

starobního důchodu. Dalším rozhodnutím ze dne 30. 9. 2004, č. X, byla zamítnuta stěžovatelčina žádost o starobní důchod podle § 29 zákona č. 155/1995 Sb., neboť předchozí přiznání starobního důchodu podle § 31 téhož zákona vylučuje nárok na starobní důchod podle § 29. Rozhodnutím žalované ze dne 10. 12. 2004, téhož čísla jednacího, byla uvolněna výplata starobního důchodu stěžovatelce od 4. 10. 2004 ve výši 5710 Kč měsíčně.

Rozhodnutím ze dne 27. 8. 2007, č. X, byl stěžovatelce přiznán od 14. 3. 2007 vdovský důchod po manželu F. M., nar. 16. 7. 1947, zemřelém dne 14. 3. 2007, s tím, že vdovský důchod činí 2124 Kč měsíčně a vyplácený starobní důchod stěžovatelky náleží stěžovatelce od 14. 3. 2007 ve výši 6665 Kč, celkem tedy 8789 Kč.

V podání ze dne 19. 9. 2007, doručeném Krajskému soudu v Brně dne 21. 9. 2007, stěžovatelka uvádí, že se domáhá přezkoumání rozhodnutí ČSSZ ze dne 5. 4. 2002, č. X a vdovského důchodu po svém manželovi F. M., nar. 16. 7. 1947, naposledy bytem O., D. X. Stěžovatelka výslovně uvádí, že do výše uvedených rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení v Praze ze dne 5. 4. 2002 a ze dne 27. 8. 2007 podává opravný prostředek.

Krajský soud v Brně usnesením ze dne 26. 9. 2007, č. j. 41 Cad 136/2007 – 4, vyzval stěžovatelku, aby svoje podání ze dne 19. 9. 2007 doplnila a upřesnila tak, aby z něho patrně, čeho se stěžovatelka domáhá, bylo uvedeno datum doručení nebo jiného oznámení rozhodnutí žalované, byl označen napadený výrok rozhodnutí a doplněny žalobní body, jakož i návrh rozsudečného výroku. V odůvodnění výzvy se pak uvádí, že soudu doručená žaloba je v podobě, v níž byla podána, neprojednatelná, neboť postrádá zákonem stanovené náležitosti označené ve výroku výzvy; konkrétně je stěžovatelka povinna uvést datum doručení nebo jiného oznámení napadeného rozhodnutí žalované ze dne 5. 4. 2002, čehož se svojí žalobou domáhá a upřesní též výrok rozhodnutí, který napadá a uvede žalobní body a definuje, v čem spatřuje nezákonnost napadeného rozhodnutí. Konečně pak učiní též závěrečný návrh ve věci.

Na tuto výzvu krajského soudu stěžovatelka reagovala podáním ze dne 22. 10. 2007, v němž uvedla, že se domáhá zrušení tohoto rozhodnutí ČSSZ č. X (neuvádí ze kterého data) z důvodů odstranění tvrdosti zákona a vyměření starobního důchodu místo předčasného starobního důchodu (chybně uvedeno v rozhodnutí starobní důchod). Poukazuje na nezapočtení roku 2001 a dále na svou osobní návštěvu na OSSZ v Třebíči, kde došlo k odmítnutí předčasného starobního důchodu v dané lhůtě. Dále stěžovatelka vyslovuje přesvědčení, že dovršením důchodového věku jí vzniká nárok na starobní důchod, pro jehož výši se hodnotí doba pojištění bez snížení. Proto se obrátila na OSSZ v Třebíči a ČSSZ v Praze se žádostí o jeho přiznání. Poukazuje na rozdílnost právní úpravy obou dávek starobního důchodu (podle § 29 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.) a požaduje vyměření starobního důchodu, plus doplatek částky mezi vypláceným předčasným důchodem a starobním důchodem od 4. 10. 2004. Dodává, že u rozhodnutí ze dne 10. 12. 2004 chybí osobní list důchodového pojištění.

Žalovaná ve vyjádření ze dne 12. 10. 2007 uvedla, že rozhodnutím ze dne 5. 4. 2002 přiznala stěžovatelce starobní důchod podle § 31 zákona č. 155/1995 Sb. od 19. 1. 2001, toto rozhodnutí nebylo zasláno na dodejku a žalovaná tudíž nemůže prokázat datum

jeho převzetí stěžovatelkou. Dalším rozhodnutím ze dne 27. 8. 2007 byl stěžovatelce přiznán vdovský důchod od 14. 3. 2007, ani toto rozhodnutí nebylo zasláno do vlastních rukou, a proto datum převzetí stěžovatelkou rovněž nelze prokázat. V dalším vyjádření ze dne 7. 12. 2002, které bylo zasláno Krajskému soudu v Brně ke sp. zn. 41 Cad 137/2007 a označeno jako vyjádření k vdovskému důchodu, žalovaná uvedla, že z doplňku žaloby je patrné, že manžel stěžovatelky nebyla započtena doba pojištění od 1. 9. 1966 do 13. 3. 1967. K tomu žalovaná uvedla, že započtla celou dobu pojištění podle dokladů, které se nacházely v její evidenci a dobu studia a vojenské služby podle dodatečně zaslaných kopií dokladů. Jiné doklady stěžovatelka nepředložila, pokud by tak dodatečně učinila, žalovaná rozhodne znovu o výši vdovského důchodu s přihlédnutím k dodatečně prokázané době pojištění. K rozhodnutí ze dne 5. 4. 2002 žalovaná uvedla, že namítá opožděnost podané žaloby, a proto navrhuje v tomto směru její zamítnutí.

Usnesením ze dne 11. 12. 2007, č. j. 41 Cad 136/2007 – 14, krajský soud podání stěžovatelky ze dne 19. 9. 2007 odmítl a současně vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění uvedl, že zmíněným podáním žalobkyně žádala o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 5. 4. 2002, č. X Jelikož z obsahu spisu bylo zjištěno, že návrh byl sepsán dne 19. 9. 2007 a podán žalobkyní osobně u Krajského soudu v Brně dne 21. 9. 2007, jedná se o návrh podaný opožděně, který z tohoto důvodu musel být podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. odmítnut.

Toto usnesení převzala stěžovatelka na poště v O. dne 21. 12. 2007 a podala proti němu osobně dne 7. 1. 2008 v podatelně Krajského soudu v Brně kasační stížnost, v níž uvedla, že nemá vysokoškolské vzdělání a vzhledem k časové tísní žádá proto soud, aby jí poskytl zastoupení advokátem. Jako adresu svého pobytu uvedla, stejně jako v žalobě i ve všech dalších vyjádřeních v průběhu řízení před krajským soudem, B. – Č., W. n., p. l. a b..

Krajský soud v Brně dne 21. 1. 2008 předložil spis Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti s poznámkou, že z důvodu hospodárnosti řízení nebylo o návrhu stěžovatelky na ustanovení právního zástupce pro řízení o kasační stížnosti rozhodováno, neboť ta byla podána opožděně. Krajský soud vycházel z toho, že napadené rozhodnutí bylo doručeno stěžovatelce dne 17. 12. 2007, neboť tímto dnem uplynula třídní úložní lhůta písemnosti uložené na poště v O. dne 14. 12. 2007. Jelikož kasační stížnost byla podána až 4. 1. 2008, stalo se tak nepochybně po uplynutí dvoutýdní lhůty k jejímu podání a tudíž opožděně.

Nejvyšší správní soud vrátil spis Krajskému soudu v Brně, když nesdílel jeho názor v otázce opožděnosti kasační stížnosti a v této souvislosti uvedl, že stěžovatelka uváděla v průběhu řízení jako adresu svého pobytu B., W. n., p. l. a b. fy Cath. Na tuto adresu jí však písemnosti krajským soudem doručovány nebyly, a to včetně usnesení ze dne 11. 12. 2007. To jí bylo doručováno na adresu v O., kde byla písemnost uložena na poště dne 14. 12. 2007, avšak stěžovatelka si jí vyzvedla osobně až dne 21. 12. 2007. Podle názoru Nejvyššího správního soudu bylo proto nutno pokládat datum doručení rozhodnutí stěžovatelce, při němž se vycházelo z tzv. fikce doručení, tedy 17. 12. 2007 za zcela nahodilé, na němž nebylo možno stavět názor o opožděnosti kasační stížnosti. Krajskému soudu bylo uloženo, aby učinil úkony potřebné k rozhodnutí o žádosti stěžovatelky na

ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti a poté vrátil spis Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o ní.

Krajský soud v Brně, řídě se pokyny Nejvyššího správního soudu zaslal stěžovatelce výzvu ze dne 5. 6. 2008 (vzor 60 o. s. ř.) k doložení jejich výdělkových a majetkových poměrů, současně s poučením, že nebude-li ve stanovené lhůtě dvou týdnů od jejího doručení požadavku soudu vyhověno, Krajský soud v Brně žádost o ustanovení advokáta zamítne. Krajský soud učinil pokus o doručení této písemnosti na obě jemu známé adresy možného pobytu stěžovatelky, tedy jak na adresu fy Cath v B. – Č., W. n., tak na adresu v O., D. X. Ani jeden z pokusů o doručení písemnosti nebyl úspěšný, neboť v případě doručování na adresu v Brně pošta uvedla, že stěžovatelka je na uvedené adrese neznámá a pokud jde o doručování do místa trvalého pobytu v O. pak pošta uvedla, že stěžovatelka nebyla při pokusu o doručení zastížena dne 16. 6. 2008, a proto jí byla písemnost uložena na poště a stěžovatelka o tom byla informována s výzvou, aby si zásilku vyzvedla. Jelikož zásilka zůstala nevyzvednuta, byla písemnost dne 26. 6. 2008 vrácena zpět krajskému soudu jako nedoručená.

Krajský soud v Brně poté usnesením ze dne 10. 7. 2008, č. j. 41 Cad 136/2007 – 32, návrh stěžovatelky ze dne 4. 1. 2008 na ustanovení zástupce zamítl a současně jí vyzval, aby ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení této výzvy předložila soudu plnou moc advokáta, který ji bude v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 11. 12. 2007 zastupovat. Stěžovatelka byla upozorněna, že nevyhoví-li výzvě ve stanovené lhůtě, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne.

Podle obsahu spisu nepodala stěžovatelka proti naposledy uvedenému usnesení krajského soudu opravný prostředek a to se stalo pravomocným dne 18. 7. 2008.

Stěžovatelka poté dne 11. 8. 2008 předložila plnou moc, již zmocnila advokáta JUDr. Jaroslava Baráka k zastupování v řízení o kasační stížnosti (proti usnesení ze dne 11. 12. 2007).

Usnesením ze dne 12. 8. 2008, č. j. 41 Cad 136/2007 – 37, soud vyzval stěžovatelku (jejího zástupce), aby ve lhůtě jednoho měsíce od doručení usnesení doplnila kasační stížnost podle pokynů soudu v této výzvě podrobně uvedených.

Zástupce stěžovatelky v doplňku kasační stížnosti ze dne 22. 9. 2008 uvedl, že směřuje proti usnesení tamního soudu ze dne 11. 12. 2007, sp. zn. 41 Cad 136/2007, přičemž jejím důvodem jsou vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech, s těmito je v rozporu a napadené rozhodnutí správního orgánu je tudíž vadné. Při rozhodování o přiznání vdovského důchodu stěžovatelce nebyla započtena doba pojištění od 1. 9. 1966 do 13. 3. 1967 (zemřelého manžela stěžovatelky), když žalovaná opomněla započítat zaměstnání v uvedeném období, takže rozhodnutí o výši vdovského důchodu je vadné.

Ohledně závěru o opožděnosti podání (žaloby) ze dne 19. 9. 2007 stěžovatelka uvedla, že je třeba vycházet ze závěru Nejvyššího správního soudu, že pokud stěžovatelka udávala vždy adresu svého pobytu v Brně, je pak nutno doručení na adrese v O.

z hlediska posuzování lhůty k podání opravného prostředku pokládat za zcela nahodilé, na němž není možno stavět závěr o opožděnosti kasační stížnosti. Napadené rozhodnutí vydala žalovaná dne 27. 8. 2007, toto však nedoručovala do vlastních rukou, takže nelze datum převzetí prokázat, když stěžovatelka ani neví, kdy fyzicky zásilku převzala. Stěžovatelka dovozuje, že podání ze dne 19. 9. 2007 je učiněno včas.

Žalovaná ve vyjádření ze dne 8. 10. 2008 uvedla, že se k doplňku kasační stížnosti nevyjadřuje.

Vzhledem ke zjištění, že žaloba stěžovatelky směřovala proti dvěma rozhodnutím žalované, a to rozhodnutí ze dne 5. 4. 2002, č. 475 604 437, ve věci starobního důchodu a proti rozhodnutí ze dne 27. 8. 2007, téhož čísla, ve věci vdovského důchodu (na toto rozhodnutí žaloba časově navazovala), přičemž z obsahu spisu vyplývalo, že další řízení u krajského soudu bylo, alespoň soudě např. podle záhlaví usnesení ze dne 26. 9. 2007, č. j. 41 Cad 136/2007 – 4, či přípisu téhož soudu žalované ze dne 26. 9. 2007, v němž je jako předmět řízení označován jen starobní důchod (ostatně stejně jako v poučení ze dne 26. 9. 2007, adresovaného účastníkům), vedeno jen ohledně důchodu starobního, vznikla Nejvyššímu správnímu soudu pochybnost, zda toto označení je jen výrazem toho, že krajský soud přehlédl, že stěžovatelčina žaloba směřuje též proti rozhodnutí o přiznání vdovského důchodu, nebo je výrazem toho, že snad rozhodnutí o přiznání vdovského důchodu stěžovatelce je předmětem jiného řízení u téhož soudu. K posílení této pochybnosti pak vedlo Nejvyšší správní soud zjištění, že žalovaná ve vyjádření ze dne 7. 12. 2007 označuje jako předmět řízení vdovský důchod a vyjádření posílá ke sp. zn. 41 Cad 137/2007 Krajského soudu v Brně, ačkoliv řízení v projednávané věci je vedeno pod sp. zn. 41 Cad 136/2007. Navíc na tomto vyjádření žalovaného, založeném na čísle listu 13 spisu, je rukou učiněna poznámka, že fotokopie byla pořízena ze spisu sp. zn. 41 Cad 137/2007.

Nejvyšší správní soud si proto vyžádal od Krajského soudu v Brně spis naposledy uvedené spisové značky, z něhož zjistil, že skutečně řízení o vdovském důchodu stěžovatelky je vedeno pod touto spisovou značkou samostatně, přičemž na čísle listu 1 uvedeného spisu je založena fotokopie žaloby stěžovatelky ze dne 19. 9. 2007, jejíž originál je ve spise sp. zn. 41 Cad 136/2007. Řízení o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 27. 8. 2007, č. X, jímž byl přiznán stěžovatelce vdovský důchod, bylo již Krajským soudem v Brně skončeno, a to rozsudkem ze dne 20. 2. 2008, č. j. 41 Cad 137/2007 – 20 tak, že žaloba proti němu podaná byla zamítnuta podle ustanovení § 78 s. ř. s. Krajský soud dospěl k závěru, že pokud jde o výši vdovského důchodu stěžovatelky, byl důchod vyměřen správně, neboť bylo přihlédnuto k veškeré prokázané době pojištění jejího zemřelého manžela. Pokud stěžovatelka namítala bez bližšího zdůvodnění špatně vypočtenou výši starobního důchodu, který byl přiznán podle § 31 zákona o důchodovém pojištění, ztotožnil se krajský soud se stanoviskem žalované, že rozhodnutí o uvolnění výplaty starobního důchodu je ze dne 10. 12. 2004 a rozhodnutí o zamítnutí žádosti žalobkyně o starobní důchod podle § 29 zákona č. 155/1995 Sb. bylo vydáno 30. 9. 2004 a stěžovatelce doručeno 11. 10. 2004. Proti těmto rozhodnutím stěžovatelka ve lhůtě stanovené v § 72 odst. 1 s. ř. s. žalobu nepodala, zákonem stanovená lhůta pro podání žaloby tedy marně uplynula a proto již nebylo možné tato rozhodnutí soudem přezkoumat. K poslední námitce stěžovatelky, že v jejím případě by mělo dojít k odstranění tvrdosti zákona, poučil

soud stěžovatelku ve smyslu § 4 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., že odstraňovat tvrdosti, které by se vyskytly při provádění sociálního zabezpečení, může ministr práce a sociálních věcí ČR, nikoliv soud.

Uvedený rozsudek byl stěžovatelce doručován na adresu D. X, O., na příslušné poště uložen dne 6. 3. 2008, protože stěžovatelka nebyla v době doručování zastižena. Protože stěžovatelka si zásilku v úložní lhůtě nevyzvedla, byla tato vrácena zpět krajskému soudu dne 25. 3. 2008. Originál rozsudku obsahuje záznam, že rozhodnutí nabylo právní moci dne 17. 3. 2008. Kasační stížnost proti tomuto rozhodnutí nebyla účastníky podána a není tudíž předmětem řízení před Nejvyšším správním soudem.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 11. 12. 2007, č. j. 41 Cad 136/2007 – 14, v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., tedy v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Podle ustanovení § 109 odst. 3 s. ř. s. je totiž Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti, což neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné [§ 103 odst. 1 písm. c)], nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, a nebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné [§ 103 odst. 1 písm. d)], jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné. Pokud by totiž pochybení takového charakteru zjistil, nebyl by vázán důvody kasační stížnosti a musel by napadené rozhodnutí krajského soudu zrušit.

Nejvyšší správní soud v této souvislosti především zvažoval, zda nesprávný procesní postup, jehož se krajský soud dopustil při zápisu stěžovatelčiny žaloby do rejstříku projednávaných věcí tím, že žalobu zapsal pod dvě spisové značky, aniž by tomu předcházelo vydání usnesení ve smyslu § 39 odst. 2 s. ř. s. o vyloučení přezkumu jednoho z rozhodnutí k samostatnému projednání. Podle citovaného ustanovení může předseda senátu, směřuje-li jedna žaloba proti více rozhodnutím, každé takové rozhodnutí vyloučit k samostatnému projednání, není-li společné řízení možné nebo vhodné. Ponechá-li se stranou otázka, zda v projednávané věci bylo či nikoliv společné řízení možné či vhodné, měla předsedkyně senátu, pokud se rozhodla projednat každé z napadených rozhodnutí žalované v samostatném řízení, vydat o takovém postupu usnesení, event. alespoň v každém ze spisů poznamenat, že o žalobě jsou vedena dvě řízení a pod jakými spisovými značkami, popř. čeho se druhé řízení týká. K takovému postupu v projednávané věci nedošlo a Nejvyšší správní soud jen zcela nahodile zjistil, že ohledně vdovského důchodu stěžovatelky je u krajského soudu vedeno samostatné řízení. Nejvyšší správní soud považuje výše popsany postup krajského soudu za procesně chybný, nicméně dospěl k závěru, že nejde o takovou vadu, která by měla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, neboť skutečnost, že řízení byla vedena odděleně zůstávají bez vlivu na zákonnost výsledku přezkumného řízení soudního v obou věcech.

Nejvyšší správní soud poté posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a dospěl k závěru, že není důvodná.

I když zástupce stěžovatelky v doplnění kasační stížnosti nečiní výslovný odkaz na některý z důvodů kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 s. ř. s., lze z jejího obsahu dovodit, že se dovolává důvodu uvedeného pod písm. b) a písm. e) tohoto ustanovení.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel nemá oporu ve spisech, nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit, přičemž za takovou vadu se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, *je-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu a dále vada řízení spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 – 98, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí NSS pod č. 625/2005, www.nssoud.cz).*

Nejvyšší správní soud se proto v řízení mohl zabývat pouze důvodem kasační stížnosti uvedeným v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., když ostatně z povahy věci druhý z tvrzených důvodů podle písm. b) téhož ustanovení vůbec v dané věci nepřichází v úvahu, když napadené rozhodnutí žalovaného krajský soud vůbec věcně nepřezkoumával a žalobu odmítl pro opožděnost.

S posouzením opožděnosti stěžovatelkou podané žaloby ve vztahu k rozhodnutí žalované ze dne 5. 4. 2002, č. X, se Nejvyšší správní soud ztotožňuje. Podle ustanovení § 72 odst. 1 s. ř. s. lze žalobu proti rozhodnutí správního orgánu podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Lhůta je zachována, byla-li žaloba ve lhůtě podána u správního orgánu, proti jehož rozhodnutí směřuje. Napadené rozhodnutí žalované ze dne 5. 4. 2002, jímž byl stěžovatelce přiznán od 19. 11. 2001 starobní důchod podle ustanovení § 31 zákona č. 155/1995 Sb., v platném znění, nebyl zasílán do vlastních rukou stěžovatelky, jak vyplývá ze zprávy žalované ze dne 12. 10. 2007, nicméně lze předpokládat, že bylo stěžovatelce doručeno v období následujícím po jeho vydání, tedy pravděpodobně ještě v roce 2002, kdy sama stěžovatelka uvádí, že datum jeho převzetí si pro dlouhý časový odstup již nepamatuje. V každém případě však lze z obsahu dávkového spisu bezpečně konstatovat, že nejpozději měla stěžovatelka vědomost o tomto rozhodnutí žalované v září 2004, neboť dne 30. 9. 2004 rozhodla žalovaná zamítavě o další žádosti stěžovatelky o starobní důchod podle § 29 zákona č. 155/1995 Sb., jehož vydání se stěžovatelka domáhala právě proto, že nesouhlasila

s výši dříve jí přiznaného starobního důchodu podle § 31 zákona o důchodovém pojištění. Počítá-li se dvouměsíční lhůta k podání kasační stížnosti od tohoto nejzazšího data (rozhodnutí o zamítnutí žádosti stěžovatelky o starobní důchod podle § 29 zákona č. 155/1995 Sb. bylo stěžovatelce doručeno do vlastních rukou dne 11. 10. 2004), pak dvouměsíční lhůta k podání žaloby uplynula nejpozději dne 20. 12. 2004. Stěžovatelka však žalobu podala až v návaznosti na doručení rozhodnutí o vdovském důchodu, konkrétně dne 21. 9. 2007. Stalo se tak nepochybně po uplynutí zákonné dvouměsíční lhůty k jejímu podání – ve vztahu k rozhodnutí ze dne 5. 4. 2002 – a tudíž opožděně.

Podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s., nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže byl podán předčasně nebo opožděně. V projednávané věci je splněna podmínka citovaného zákonného ustanovení a Krajský soud v Brně tudíž nepochybil, když stěžovatelčinu žalobu ze dne 19. 9. 2007, doručenou uvedenému soudu dne 21. 9. 2007, jako opožděně podanou odmítl, aniž by se mohl zabývat (ve vztahu k přiznání starobního důchodu) její důvodností.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ustanovení § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak má účastník, který měl ve věci plný úspěch práv na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelka v soudním řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti a správnímu orgánu nárok ve věcech důchodového pojištění nenáleží (§ 60 odst. 2, za použití § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. října 2008

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu